

Charles Brandt

De Irishman

Vertaald door Jaap Sietse Zuierveld

2019 Prometheus Amsterdam

Frank 'The Irishman' Sheeran, 1970
uit het privéarchief van Frank Sheeran

Frank 'The Irishman' Sheeran en Jimmy Hoffa
uit het privéarchief van Frank Sheeran

Inhoud

Dankbetuiging	11
Proloog. Russ & Frank	13
1 Ze zouden niet durven	21
2 Hoe het zit	37
3 Zoek maar een andere boksbal	43
4 De universiteit van Little Egypt	51
5 411 dagen	61
6 Doen wat ik moest doen	71
7 Wakker worden in Amerika	81
8 Russell Bufalino	93
9 Prosciuttobrood en zelfgemaakte wijn	99
10 Helemaal in de binnenstad	113
11 Jimmy	125
12 'I heard you paint houses'	135
13 De parachute was niet groot genoeg	147
14 De schutter had geen masker	159
15 Respect met een envelop	173
16 Breng ze een kleine boodschap over	185
17 Niets meer dan een aanfluiting	199
18 Gewoon weer een jurist	213
19 De ziel van de natie omkopen	227
20 Hoffa's komedietroep	239
21 Het enige wat hij voor mij deed was me ophangen	253

22	Ijsberen in zijn kooi	265
23	Je krijgt niets cadeau	277
24	Hij had een gunst nodig en dat was dat	291
25	Dat was niet Jimmy's stijl	307
26	De hel zal losbarsten	317
27	30 juli 1975	331
28	Een verflus klaren	335
29	Iedereen is kwetsbaar	349
30	De verantwoordelijken zijn er niet zonder kleerscheuren afgekomen	355
31	Onder ede van geheimhouding	367
	Nawoord	379
	Bronnen	397

1

Ze zouden niet durven

“Ik vroeg mijn baas, Russell ‘McGee’ Bufalino, of ik Jimmy in zijn huisje aan het meer mocht bellen. Ik was op vredesmissie. Het enige wat ik op dat moment probeerde te doen was ervoor zorgen dat ‘het’ Jimmy niet zou overkomen.

Ik bereikte Jimmy op zondagmiddag 27 juli 1975. Jimmy is op woensdag 30 juli verdwenen. Helaas naar Australië gegaan – *down under* – zoals we zeggen. Ik zal mijn vriend missen tot de dag dat ik me bij hem zal voegen.

Ik gebruikte mijn eigen telefoon in mijn eigen appartement in Philly toen ik het interlokale telefoontje naar Lake Orion bij Detroit pleegde. Als ik aan het gebeuren had deelgenomen zou ik zondag een munttelefoon hebben gebruikt, niet mijn eigen toestel. Je overleeft het niet zo lang als ik als je belangrijke zaken over je eigen telefoon bespreekt. Ik ben niet van gisteren. Mijn vader was veel eerder opgestaan om mijn moeder zwanger te maken.

Terwijl ik in mijn keuken bij mijn wandtelefoon aanstalten stond te maken om het nummer te draaien dat ik uit mijn hoofd kende, dacht ik erover na hoe ik Jimmy zou benaderen. In de jaren dat ik voor de vakbond onderhandelde had ik geleerd dat het altijd het beste was om de dingen in je hoofd op een rijtje te zetten alvorens je mond open te doen. En daarbij zou dit geen gemakkelijk telefoontje worden.

Toen hij door een presidentieel pardon van Nixon in 1971 uit de gevangenis kwam en voor het voorzitterschap van de Teamsters begon

te vechten, werd het heel moeilijk om met Jimmy te praten. Soms zie je dat bij mannen wanneer ze voor het eerst vrijkomen. Jimmy werd roekeloos met zijn tong – op de radio, in de kranten, op de televisie. Elke keer als hij zijn mond opendeed zei hij iets over hoe hij de maffia zou ontmaskeren en de maffia uit de vakbond zou werken. Hij zei zelfs dat hij de maffia zou beletten gebruik te maken van het pensioenfonds. Ik kan me niet voorstellen dat bepaalde mensen graag hoorden dat hun kip met de gouden eieren zou worden geslacht als hij terugkwam. Dat Jimmy dit allemaal zei was op zijn zachtst gezegd hypocriet, aangezien Jimmy degene was die de zogenaamde maffia in eerste instantie de vakbond en het pensioenfonds had binnengebracht. Jimmy had mij via Russell de vakbond binnengebracht. Zeer terecht maakte ik me meer dan een klein beetje zorgen om mijn vriend.

Ongeveer negen maanden voor het telefoontje dat ik van Russell mocht plegen begon ik me zorgen te maken. Jimmy was naar Philly gevlogen om als hoofdspreker op de Frank Sheeran Appreciation Night in het Latin Casino op te treden. Er waren drieduizend goede vrienden en familieleden van mij, onder wie de burgemeester, de officier van justitie, jongens met wie ik in de oorlog had gevochten, de zanger Jerry Vale en de Golddigger Dancers met onvermoeibare benen, en bepaalde andere gasten die de FBI La Cosa Nostra zou noemen. Jimmy bood mij een met diamanten omringd gouden horloge aan. Jimmy keek naar de gasten op het podium en zei: 'Ik had er echt geen idee van dat jij zo machtig was.' Dat was een bijzondere opmerking omdat Jimmy Hoffa een van de twee grootste mannen was die ik ooit heb ontmoet.

Voordat het diner met eerste kwaliteit entrecote werd opgediend en terwijl er foto's van ons werden gemaakt, vroeg een of ander onbeduidend mannetje dat met Jimmy in de gevangenis had gezeten om tien mille voor een zakenproject. Jimmy tastte in zijn zak en gaf hem 2500 dollar. Zo was Jimmy – teergevoelig.

Natuurlijk was Russell Bufalino er ook. Hij was de andere van de twee grootste mannen die ik ooit heb ontmoet. Jerry Vale zong Russ' favoriete lied 'Spanish Eyes' voor hem. Russell was de baas van de Bufalino-familie van noordelijk Pennsylvania en grote delen van New York, New Jersey en Florida. Aangezien hij zijn hoofdkwartier buiten New York City had, behoorde Russell niet tot de intieme kring van de vijf New Yorkse families, maar alle families kwamen voor allerlei adviezen naar hem toe. Als er een belangrijke zaak moest worden afgehandeld, gaven ze de klus aan Russell. Hij werd in het hele land gerespecteerd. Toen Albert Anastasia in een kappersstoel in New York werd doodgeschoten, stelden ze Russell als waarnemend hoofd van die familie aan totdat ze alles konden rechtzetten. Het was onmogelijk om meer respect dan Russell te krijgen. Hij was zeer machtig. Het publiek had nooit van hem gehoord, maar de families en de FBI wisten hoe machtig hij was.

Russell gaf mij een gouden ring die hij speciaal had laten maken voor maar drie mensen: hijzelf, zijn onderbaas en ik. Bovenop zat een gouden muntstuk van drie dollar met diamanten eromheen. Russ was een belangrijke figuur in de wereld van juwelenheling en geveltoerisme. Hij was stille vennoot in een aantal juwelierszaken aan de Jeweler's Row in New York City.

Het gouden horloge dat Jimmy mij gaf zit hier in het verzorgings-tehuis nog steeds om mijn pols, en de gouden ring die Russell mij gaf zit nog steeds om mijn vinger. Aan mijn andere hand heb ik een ring met de geboortestenen van elk van mijn dochters.

Jimmy en Russell leken heel veel op elkaar. Ze waren van top tot teen solide gespierd. Ze waren allebei klein, zelfs voor die tijd. Russ was ongeveer 1 meter 70. Jimmy was rond de 1 meter 63. In die tijd was ik 1 meter 90 en ik moest me bukken voor vertrouwelijke gesprekken. Ze waren zeer slim en zowel mentaal als fysiek taai. Maar in één belangrijk opzicht verschilden ze. Russ was heel ingehouden en rustig, sprak zelfs als hij kwaad werd met zachte stem. Jimmy ontplofte elke dag alleen maar om zijn temperament in vorm te houden, en hij was dol op publiciteit.

De avond voor mijn erediner zaten Russ en ik met Jimmy in Broadway Eddie's te eten, en Russell zei botweg tegen Jimmy dat hij zich niet langer kandidaat moest stellen als vakbondsvoorzitter. Hij zei hem dat bepaalde mensen heel gelukkig waren met Frank Fitzsimmons, die Jimmy verving toen hij de gevangenis inging. Niemand aan tafel zei het, maar we wisten allemaal dat deze bepaalde mensen heel gelukkig waren met de grote leningen die ze zo gemakkelijk onder de zwakke Fitz uit het Teamsters-pensioenfonds konden krijgen. Ze kregen wel leningen van Jimmy toen hij vastzat, en Jimmy kreeg onder tafel zijn steekpenningen, maar de leningen werden altijd op Jimmy's voorwaarden verstrekt. Fitz zwichtte voor deze mensen. Het enige waar Fitz om gaf was drinken en golfen. Ik hoef je niet te vertellen hoe vruchtbaar een pensioenfonds van een miljard dollar is.

Russell zei: 'Waarom stel jij je kandidaat? Je hebt het geld niet nodig.'

Jimmy zei: 'Het gaat niet om het geld. Ik gun Fitz de vakbond niet.'

Na de maaltijd, toen ik me klaarmaakte om Jimmy naar het Warwick Hotel terug te brengen, nam Russ me apart en zei: 'Praat met je vriend. Zeg hem hoe het zit.' Hoewel het niet zo klinkt, was dat in onze manier van spreken zo goed als een doodsbedreiging.

In het Warwick Hotel zei ik tegen Jimmy dat als hij zich niet bedacht over de vakbond, hij beter kon regelen dat er een paar mensen ter bescherming in zijn buurt zouden blijven.

'Ik ga dat niet doen, anders zullen ze achter mijn familie aangaan.'

'Toch kun je beter niet in je eentje op straat zijn.'

'Niemand maakt Hoffa bang. Ik ga achter Fitz aan en ik ga deze verkiezing winnen.'

'Je weet wat dit betekent,' zei ik. 'Russ zelf heeft mij gevraagd jou te zeggen hoe het zit.'

'Ze zouden niet durven,' gromde Jimmy met dreigende ogen. De rest van de avond en de volgende morgen bij het ontbijt sloeg Jimmy alleen maar wat onsamenhangende onzin uit. Achteraf bezien zouden

het zenuwen kunnen zijn geweest, maar ik wist dat Jimmy nooit angst zou tonen. Hoewel een van de onderwerpen op de agenda, waarover Russell de avond voor mijn erediner aan de tafel in Broadway Eddie's met Jimmy had gesproken, meer dan genoeg was om de dapperste man angst in te boezemen.

En daar stond ik negen maanden na de Frank Sheeran Appreciation Night in mijn keuken in Philadelphia met de telefoon in mijn hand en Jimmy aan de andere kant van de lijn in zijn huisje in Lake Orion, terwijl ik hoopte dat Jimmy nu hij er de tijd nog voor had zou terugkomen op zijn besluit om zich weer kandidaat te stellen als voorzitter van de vakbond.

'Mijn vriend en ik gaan naar de bruiloft,' zei ik.

'Ik dacht al dat jij en je vriend daarheen zouden gaan,' zei Jimmy.

Jimmy wist dat 'mijn vriend' Russell was en dat je zijn naam niet over de telefoon gebruikte. De bruiloft was die van Bill Bufalino's dochter in Detroit. Bill was geen familie van Russell, maar Russell gaf hem toestemming te zeggen dat ze neven waren. Het kwam Bills carrière ten goede. Hij was de advocaat van de Teamsters in Detroit.

Bill Bufalino had een landhuis in Grosse Pointe met een waterval in het souterrain. Je liep over een bruggetje dat de ene kant van het souterrain van de andere scheidde. De mannen hadden hun eigen kant waar ze konden praten, de vrouwen bleven aan de kant van de waterval. Dit waren duidelijk geen vrouwen die op de woorden letten wanneer ze Helen Reddy haar populaire liedje uit die tijd hoorden zingen: *I am woman, hear me roar*.

'Ik denk niet dat jij naar de bruiloft gaat,' zei ik.

'Jo wil geen starende mensen,' zei hij. Jimmy hoefde het niet uit te leggen. Er werd gekletst over een afluisterband van de FBI die naar buiten kwam. Bepaalde personen praatten op de band over een buitenechtelijke relatie die zijn vrouw Josephine jaren eerder zou hebben gehad met Tony Cimini, een soldaat in de compagnie van Detroit.

'Ach, niemand geloofde dat gelul, Jimmy. Ik dacht dat je vanwege die andere kwestie niet zou gaan.'

‘Ze kunnen m’n rug op. Ze denken dat ze Hoffa bang kunnen maken.’

‘Iedereen is bezorgd dat de situatie uit de hand gaat lopen.’

‘Ik heb manieren om mezelf te beschermen. Ik heb mijn archieven op een veilige plek opgeborgen.’

‘Alsjeblieft, Jimmy, zelfs mijn vriend is bezorgd.’

‘Hoe gaat het met je vriend?’ Jimmy lachte. ‘Ik ben blij dat hij dat probleem vorige week heeft opgelost.’

Jimmy doelde op een afpersingsproces in Buffalo waarin Russ net vrijuit was gegaan. ‘Het gaat prima met onze vriend,’ zei ik. ‘Hij is degene die mij toestemming gaf om jou te bellen.’

Deze gerespecteerde mannen waren beiden mijn vrienden en ze waren ook goede vrienden van elkaar. Russell had mij in de jaren vijftig aan Jimmy voorgesteld. Destijds moest ik drie dochters onderhouden.

Ik was mijn baan als chauffeur van een vleesvrachtwagen voor Food Fair kwijtgeraakt omdat ze mij betrapten toen ik een grotere rol in hun bedrijf probeerde te spelen. Ik stal slachtvee en kippen en verkocht ze aan restaurants. Dus begon ik dagklussen aan te nemen uit het vakbondsgebouw van de Teamsters, bijvoorbeeld als vrachtwagenchauffeur voor bedrijven waar de vaste chauffeur ziek was. Ook gaf ik les in ballroomdansen, en op vrijdag- en zaterdagavond was ik uitsmijter in de Nixon Ballroom, een zwarte nachtclub.

Als bijverdienste handelde ik bepaalde zaken voor Russ af, nooit voor geld, maar als blijk van respect. Ik was geen huurmoordenaar of een of andere cowboy. Je deed een klusje. Je bewees een dienst, en daar kreeg je een kleine wederdienst voor terug als je daar ooit behoefte aan had.

Ik had *On the Waterfront* in de bioscoop gezien en ik vond de film minstens zo slecht als die Marlon Brando. Ik zei tegen Russ dat ik vakbondswerk wilde doen. We zaten in een bar in Zuid-Philly. Hij regelde een telefoontje met Jimmy Hoffa uit Detroit en gaf me hem aan de

lijn. De eerste woorden die Jimmy ooit tegen me sprak waren: *'I heard you paint houses.'* Zo'n 'verfklus' verwijst naar het bloed dat vermoedelijk op de muur of de vloer spat wanneer je iemand neerschiet. Ik zei tegen Jimmy: *'I do my own carpentry work, too.'* Dat verwijst naar het maken van doodskisten en betekent dat je de lijken zelf loost.

Na dat gesprek zette Jimmy mij voor de International aan het werk, waarbij ik meer geld verdiende dan ik met al die andere baantjes samen had verdiend, het jatwerk inclusief. Ik kreeg extra geld voor onkosten. Als bijverdienste handelde ik bepaalde zaken voor Jimmy af, net als ik voor Russell deed.

'Zo, dus hij heeft jou toestemming gegeven om te bellen. Je zou vaker moeten bellen.' Jimmy deed er nonchalant over. Hij wilde me zover krijgen dat ik de reden onthulde waarom Russell mij toestemming verleende om hem te bellen. 'Vroeger belde je altijd.'

'Dat is precies wat ik probeer te zeggen. Als ik jou zou bellen, wat moet ik dan doen? Wat moet ik tegen de ouwe zeggen? Dat je nog steeds niet naar hem luistert. Hij is het niet gewend dat mensen niet naar hem luisteren.'

'De ouwe zal eeuwig leven.'

'Hij zal ongetwijfeld op ons graf dansen,' zei ik. 'De ouwe let heel goed op wat hij eet. Hij kookt zelf. Hij laat mij nog geen eieren en worst bakken omdat ik een keer geprobeerd heb boter te gebruiken in plaats van olijfolie.'

'Boter? Ik zou jou ook geen eieren en worst laten bakken.'

'En weet je, Jimmy, de ouwe let heel goed op hoeveel hij eet. Hij zegt altijd dat je de taart moet delen. Als je de hele taart opeet krijg je buikpijn.'

'Ik heb alleen maar respect voor je vriend,' zei Jimmy. 'Ik zou hem nooit kwetsen. Er zijn bepaalde elementen die Hoffa zal aanpakken omdat ze me uit de vakbond sodemieteren, maar Hoffa zal je vriend nooit kwetsen.'

'Dat weet ik, Jimmy, en hij respecteert je. Zoals jij uit het niets bent

opgeklommen. Alle goede dingen die je voor de gewone man hebt gedaan. Hij is ook voor de underdog. Dat weet je.'

'Zeg hem dat maar namens mij. Ik wil ervoor zorgen dat hij het nooit vergeet. Ik heb alleen maar respect voor McGee.' Slechts een handjevol mensen noemde Russell McGee. Zijn echte naam was Rosario, maar iedereen noemde hem Russell. Degenen die hem beter kenden noemden hem Russ. Degenen die hem het best kenden noemden hem McGee.

'Zoals ik zeg, Jimmy, het respect is wederzijds.'

'Ze zeggen dat het een grote bruiloft wordt,' zei Jimmy. 'Er komen Italianen uit het hele land.'

'Ja. Dat is goed voor ons. Jimmy, ik heb met onze vriend besproken dat we dit moeten proberen op te lossen. De timing is goed. Iedereen is daar voor de bruiloft. Hij was heel positief over de kwestie.'

'Heeft de ouwe voorgesteld om dit op te lossen of was jij dat?' vroeg Jimmy vlug.

'Ik heb het onderwerp op de agenda gezet, maar onze vriend stond er zeer open voor.'

'Wat zei hij erover?'

'Onze vriend stond er zeer open voor. Hij zei: laten we na de bruiloft met Jimmy in Lake Orion om de tafel gaan zitten. Deze kwestie oplossen.'

'Hij is een goeie gozer. Dat is McGee. Naar Lake Orion komen, hè?' Jimmy's stem klonk alsof hij op het punt stond zijn beruchte temperament te tonen, maar misschien op een goede manier. 'Hoffa heeft deze klotekwestie altijd willen oplossen, sinds het begin.' Jimmy noemde zichzelf in die tijd steeds vaker Hoffa.

'Dit is een perfect moment om het op te lossen nu alle betrokken partijen in de stad zijn voor de bruiloft en zo,' zei ik. 'Laten we de zaak afhandelen.'

'Vanaf dag één wilde Hoffa deze klotekwestie oplossen,' bulderde hij voor het geval dat niet iedereen in Lake Orion hem de eerste keer had gehoord.

‘Jimmy, ik weet dat jij ook wilt dat deze zaak wordt afgehandeld,’ zei ik. ‘Het kan zo niet doorgaan. Ik weet dat je veel bluft met je dreigementen om van alles te onthullen. Ik weet dat je niet serieus bent. Jimmy Hoffa is geen rat en hij zal nooit een rat worden, maar er is bezorgdheid. Men weet niet over welke dingen je bluft.’

‘Hoezo is Hoffa verdomme niet serieus? Wacht maar tot Hoffa terugkomt en de vakbondsarchieven in handen krijgt, dan zullen we nog wel eens zien of ik aan het bluffen ben.’

Doordat ik bij mijn ouweheer ben opgegroeid en door het vakbondswerk denk ik dat ik de toon van iemands stem kan interpreteren. Jimmy klonk alsof hij op het punt stond weer de andere kant van zijn beruchte temperament te tonen. Alsof ik hem kwijtraakte door het bluffen ter sprake te brengen. Jimmy was een geboren vakbonds-
onderhandelaar, en nu toonde hij weer zijn sterke kant door nog een keer te praten over het onthullen van zijn archieven.

‘Kijk naar die kwestie van de vorige maand, Jimmy. Die gentleman uit Chicago. Ik ben er behoorlijk zeker van dat iedereen dacht dat hij ontrefbaar was, hijzelf inclusief. Zijn probleem was dat hij onverantwoord praatte over dingen die belangrijke vrienden van ons hadden kunnen kwetsen.’

Jimmy wist dat ‘de gentleman’ over wie ik het had zijn goede vriend Sam ‘Momo’ Giancana was, de Chicago-baas die net was vermoord. Vele keren heb ik berichten – mondelinge boodschappen, nooit iets in geschreven vorm – tussen Momo en Jimmy overgebracht.

Voordat hij uit de weg werd geruimd, was Giancana heel belangrijk in bepaalde kringen en in de media geweest. Momo was van Chicago naar Dallas verhuisd. Jack Ruby maakte deel uit van Momo’s compagnie. Momo had casino’s in Havana. Momo opende met Frank Sinatra een casino in Lake Tahoe. Hij vree met een van de zingende McGuire-zusters die op Arthur Godfrey zongen. Hij deelde een maîtresse met John F. Kennedy, Judith Campbell. Dit was in de periode dat JFK president was en hij en zijn broer Bobby het Witte Huis als hun eigen motelkamer gebruikten. Momo hielp JFK bij zijn verkiezing.

Alleen stak Kennedy Momo toen een mes in de rug. Hij zette het hem betaald door Bobby achter iedereen aan te sturen.

Giancana is aangepakt omdat *Time* een week daarvoor naar buiten had gebracht dat Russell Bufalino en Sam 'Momo' Giancana in 1961 namens de CIA hadden meegewerkt aan de Varkensbaai-invasie en in 1962 aan een complot om Castro te vermoorden. Als er één ding was dat Russell Bufalino gek maakte, dan was het wel zijn naam in een of ander blad gedrukt te zien.

De Senaat had Giancana gedagvaard om te getuigen over het feit dat de CIA de maffia had ingehuurd om Castro te vermoorden. Vier dagen voor zijn verschijning werd Giancana in zijn keuken uit de weg geruimd met een schot in het achterhoofd en vervolgens zes schoten onder de kin, de Siciliaanse stijl om aan te geven dat hij onvoorzichtig met zijn woorden was. Het leek erop dat het was gedaan door een oude vriend die hem na genoeg stond om worstjes in olijfolie met hem te bakken. Russell zei vaak tegen me: 'In geval van twijfel moet je niet twifelen.'

'Onze vriend uit Chicago had een heleboel mensen kunnen kwetsen, zelfs jou en mij,' schreeuwde Jimmy. Ik hield de telefoon bij mijn oor vandaan en kon hem toch nog horen. 'Hij had zijn archieven moeten bijhouden. Castro. Dallas. De gentleman uit Chicago schreef nooit iets op. Ze weten dat Hoffa archieven bijhoudt. Als mij iets onnatuurlijks overkomt, komen die documenten naar buiten.'

'Ik ben geen jaknikker, Jimmy. Zeg dus alsjeblieft niet tegen me: "Ze zouden niet durven." Na wat onze vriend in Chicago is overkomen moet je inmiddels wel weten hoe het zit.'

'Ik zou maar vooral bezorgd zijn om jezelf, Ierse vriend. Volgens sommige mensen sta je mij te dicht na. Onthoud wat ik je gezegd heb. Bescherm je eigen hachje, verzamel zelf een paar mensen om je heen.'

'Jimmy, je weet dat het tijd is om rond de tafel te gaan zitten. De ouwe biedt hulp aan.'

'Met dat deel ben ik het eens.' Jimmy was de onderhandelaar, gaf slechts een klein beetje toe.

‘Goed,’ zei ik, dat kleine beetje met beide handen aangrijpend. ‘Zaterdag rond halfeen rijden we naar jou in Lake Orion. Zeg tegen Jo dat ze geen drukte hoeft te maken, we laten de vrouwen in een wegrestaurant achter.’

‘Ik zal om halfeen klaarstaan,’ zei Jimmy. Ik wist dat hij precies om halfeen zou klaarstaan. Russ en Jimmy waren mannen van de klok. Als je geen tijdsbesef toonde, toonde je geen respect. Jimmy zou je een kwartier geven. Daarna was je je afspraak kwijt. Ongeacht hoe belangrijk je was of dacht te zijn.

‘Ik zal een Iers banket voor je klaarzetten – een fles Guinness en een Bolognese-sandwich. Nog één ding,’ zei Jimmy. ‘Alleen jullie beiden.’ Jimmy vroeg het niet, hij beval het. ‘Niet de kleine kerel.’

‘Daar kan ik inkomen. Je wilt de kleine kerel niet.’

De kleine kerel willen? Het laatste wat ik wist was dat Jimmy de kleine kerel dood wilde. De kleine kerel was Tony ‘Pro’ Provenzano, een *made man* en een kapitein in de Genovese-familie in Brooklyn. Pro was vroeger een Hoffa-man, maar hij werd de leider van de Teamsters-factie die ertegen was dat Jimmy terug zou komen in de vakbond.

De verbittering tussen Pro en Jimmy begon met een ruzie in de gevangenis, waar ze in de eetzaal bijna met elkaar op de vuist gingen. Jimmy weigerde Pro te helpen de federale wet te omzeilen en zijn pensioen van 1,2 miljoen dollar op te strijken toen hij de bak inging, terwijl Jimmy zijn pensioen van 1,7 miljoen dollar wel kreeg, hoewel hij ook de bak inging.

Een paar jaar nadat ze beiden waren vrijgekomen probeerden ze de ruzie bij te leggen op een Teamsters-conventie in Miami. Alleen dreigde Tony Pro Jimmy’s darmen er met zijn blote handen uit te rukken en zijn kleinkinderen te vermoorden. Destijds vertelde Jimmy mij dat hij Russell toestemming ging vragen om mij de kleine kerel uit de weg te laten ruimen. Aangezien Pro een *made man* was, een kapitein zelfs, ruimde je Pro niet uit de weg zonder goedkeuring van Russell te krijgen. Maar sindsdien heb ik nooit meer een kik gehoord. Dus

dacht ik dat het een vluchtige gedachte tijdens een van Jimmy's driftbuien was. Als iemand serieus was, zou ik het wel horen op de dag dat ze wilden dat ik het deed. Zo wordt het gedaan. Je krijgt ongeveer een dag tevoren bericht wanneer ze willen dat je een zaak afhandelt.

Tony Pro leidde een Teamsters Local in Noord-Jersey waar de *Sopranos* op de tv zijn. Ik mocht zijn broers wel. Nunz en Sammy waren goeie gozers. Ik heb nooit wat om Pro gegeven. Hij zou je om niets vermoorden. Een keer had hij een kerel vermoord omdat die meer stemmen kreeg dan hij. Ze stonden op dezelfde kandidatenlijst. Pro stond boven aan de lijst, als kandidaat-voorzitter van zijn lokale afdeling, en deze arme kerel stond onder hem, als kandidaat voor een mindere functie, ik ben vergeten welke. Toen Tony Pro zag hoe populair die kerel vergeleken met hem was, liet Pro Sally Bugs en een ex-bokser van de joodse maffia, K.O. Konigsberg, hem met een nylonsnoer wurgen. Dat was een blunder. Toen ze pacten met de duivel sloten in een poging ons, een handjevol Hoffa-verdachten, op elke aanklacht die ze konden vinden te pakken, kregen ze een rat die tegen Pro getuigde. Uiteindelijk gaven ze Pro levenslang voor die blunder. Pro is in de gevangenis overleden.

'Ik wil de kleine kerel niet ontmoeten,' zei Jimmy. 'De kleine kerel kan m'n rug op.'

'Je maakt het me moeilijk, Jimmy. Ik probeer hier niet de Nobelprijs voor de Vrede te winnen.'

'Help Hoffa deze ruzie bij te leggen en ik zal je een vredesprijs geven. Denk eraan, alleen wij drieën. Hou je taai.'

Ik moest tevreden zijn dat in elk geval wij drieën zaterdag in Lake Orton om de tafel zouden gaan zitten. Jimmy om de tafel met 'Russ & Frank', onze namen op die gele blocnote naast zijn telefoon die iedereen kon vinden.

De volgende morgen was het maandag de achtentwintigste. Mijn tweede vrouw, Irene, de moeder van de jongste van mijn vier dochters, Connie, was op haar eigen lijn met haar vriendin in gesprek. Ze

probeerden te beslissen wat Irene voor de bruiloft moest inpakken toen mijn telefoon rinkelde.

‘Het is Jimmy,’ zei Irene.

De FBI registreert al deze interlokale telefoongesprekken. Maar ik denk niet dat Jimmy dit soort archieven bedoelde toen hij dreigde van alles te onthullen. Mensen kunnen zulke dreigementen niet erg lang verdragen. Zelfs als je het niet meent stuur je de verkeerde boodschap naar de mensen onder aan de commandoketen. Hoe machtig zijn de leiders als ze mensen verdragen die over verlinken praten?

‘Wanneer komen jij en je vriend aan?’ vroeg Jimmy.

‘Dinsdag.’

‘Dat is morgen.’

‘Ja, morgenavond rond etenstijd.’

‘Goed. Bel me wanneer je aankomt.’

‘Waarom zou ik dat niet doen?’ Elke keer als ik in Detroit aankwam belde ik hem uit respect.

‘Op woensdagmiddag heb ik een afspraak,’ zei Jimmy. Hij wachtte even. ‘Met de kleine kerel.’

‘Welke kleine kerel?’

‘Die kleine kerel.’

‘Mag ik vragen waarom je van gedachten bent veranderd over afspraken met dat individu?’ Mijn hoofd draaide.

‘Wat heb ik te verliezen?’ zei Jimmy. ‘McGee zou verwachten dat Hoffa zijn eigen ruzie eerst probeert bij te leggen. Ik wil best een laatste poging wagen voordat jullie zaterdag naar het meer komen.’

‘Ik moet je dringend verzoeken je kleine broertje mee te nemen.’ Hij wist wat ik bedoelde, een pistool, een blaffer, geen hond, een propenschietter. ‘Uit voorzorg.’

‘Maak je geen zorgen om Hoffa. Hoffa heeft geen broertje nodig. Tony Jack heeft de afspraak geregeld. We ontmoeten elkaar in een openbaar restaurant. De Red Fox in Telegraph, je kent die tent wel. Hou je taai.’

Anthony ‘Tony Jack’ Giacalone zat in de compagnie van Detroit.

Hij was zeer close met Jimmy en diens vrouw en kinderen. Maar Jimmy was niet de enige met wie Tony Jack close was. Tony Jacks vrouw was een volle nicht van de kleine kerel, Tony Pro.

Ik kon begrijpen waarom Jimmy Tony Jack zou vertrouwen. Tony Jack was een prima gozer. In februari 2001 is hij in de gevangenis overleden. De krantenkop luidde: 'Befaamd vs-maffialid neemt Hoffa-geheim mee het graf in.' Hij had het een en ander kunnen vertellen.

Het gerucht deed lange tijd de ronde dat Tony Jack na het fiasco in Miami geprobeerd had een andere ontmoeting tussen Jimmy en Pro te regelen, maar Jimmy veegde dat idee van tafel. Nu stemde Jimmy er plotseling mee in Pro te ontmoeten, dezelfde Pro die bedreigd had zijn darmen er met zijn blote handen uit te rukken.

Achteraf gezien was Jimmy misschien degene die het plan beaamde om Pro naar Australië te sturen. Misschien rekende Jimmy erop dat Pro als Pro zou handelen. Tony Jack zou in het restaurant zitten toekijken hoe Jimmy zich redelijk en Pro zich als een klootzak gedroeg. Misschien wilde Jimmy dat Russell zaterdag aan het meer wist dat hij al het menselijk mogelijke met de man had geprobeerd, maar dat Pro nu moest verdwijnen.

'In een openbaar restaurant, dat is goed. Misschien brengt deze bruiloft echt iedereen samen,' zei ik. 'We roken de vredespijp en begraven oude strijdbijlen. Alleen zou ik meer rust hebben als ik daar ter ondersteuning bij was.'

'Oké, Ier,' zei hij, alsof hij mij een beter gevoel probeerde te geven, hoewel hij degene was die me in eerste instantie vroeg wanneer ik in Detroit zou aankomen. Op het moment dat hij me vroeg wanneer ik zou aankomen, wist ik wat hij wilde. 'Wat zeg je ervan als je een ritje maakt en mij daar woensdag om twee uur ontmoet? Ze komen om halfdrie.'

'Uit voorzorg. Maar je mag erop vertrouwen dat ik mijn broertje meeneem. Hij is een zeer goeie onderhandelaar.'

Ik belde Russ meteen en vertelde hem het bemoedigende nieuws

van Jimmy's ontmoeting met Jack en Pro, en dat ik ter ondersteuning bij Jimmy zou zijn.

Ik heb er sindsdien vaak aan gedacht, maar ik kan me niet herinneren dat Russell iets zei."